

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
 & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 Δ/ση Παροχών Κύριας Σύνταξης
 Τμήμα Β
 Πληροφορίες: Χ. Γκιουλέκα
 Τηλ: 2131516786
 Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
 Ταχ. Κώδικας: 10110 – Αθήνα

Αθήνα, 18/7/2019
 Αρ. Πρωτ.: Φ.80000/28443/892

ΠΡΟΣ:
 1. ΕΦΚΑ
 Γεν. Δ/ση Απονομής Συντάξεων
 Δ/ση Απονομής Συντάξεων
 Ακαδημίας 22
 10671 Αθήνα

2. Δ/ση Απονομής Συντάξεων
 Δημοσίου Τομέα
 Κάνιγγος 29
 10110 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση διατάξεων του άρθρου 19 του ν. 4611/2019 και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή του.

Σας γνωρίζουμε ότι με τις διατάξεις του άρθρου 19 του νόμου 4611/2019 (ΦΕΚ Α 73) «Ρύθμιση οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, τη Φορολογική Διοίκηση και τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων και άλλες διατάξεις» επέρχονται σημαντικές βελτιωτικές μεταβολές στις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 που καθορίζουν τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης θανάτου, που αναφέρονται κατά κύριο λόγο:

Α) στην άρση των ηλικιακών περιορισμών για τη χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου και μετά την πρώτη τριετία από την επέλευση του χρόνου θανάτου

Β) στη μείωση της χρονικής διάρκειας του εγγάμου βίου/συμφώνου συμβίωσης στα 3 έτη (από 5) από την τέλεση του γάμου/ σύναψη συμφώνου συμβίωσης, προκειμένου να δικαιωθεί ο επιζών σύζυγος / μέρος συμφώνου συμβίωσης τη σύνταξη λόγω θανάτου και

Γ) στην αύξηση του ποσοστού της χορηγούμενης σύνταξης στον επιζώντα σύζυγο/μέρος συμφώνου συμβίωσης.

Ειδικότερα, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις οι οποίες καταλαμβάνουν και δικαιούχους σύνταξης λόγω θανάτου που έχει επέλθει από 13.5.2016 και στους οποίους έχει απονεμηθεί ή εκκρεμεί σύνταξη θανάτου:

1. Καταργείται το όριο ηλικίας που απαιτούνταν από το άρθρο 12 του ν. 4387/2016 προκειμένου ο επιζών/μέρος συμφώνου συμβίωσης να συνεχίσει να λαμβάνει τη σύνταξη θανάτου και μετά την πρώτη τριετία. Επομένως, από 17.5.2019 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου 19) ο επιζών σύζυγος/μέρος συμφώνου συμβίωσης συνεχίζει να **λαμβάνει τη σύνταξη λόγω θανάτου ανεξάρτητα από την ηλικία του.**

2. Επανακαθορίζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου 19 του ν. 4611/2019 (δηλαδή από 17.5.2019) το δικαιούμενο ποσοστό σύνταξης λόγω θανάτου για τον επιζώντα σύζυγο/μέρος συμφώνου συμβίωσης στο 70% της σύνταξης που edικαιούτο ο θανών ασφαλισμένος ή ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος.

Αναλυτικά, ο υπολογισμός του νέου ποσού του επιζώντα συζύγου/μέρους συμφώνου συμβίωσης έχει ως εξής:

- Εάν υπάρχει μόνο επιζών ή μέρος που έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης το 70%. Εάν ο γάμος/σύμφωνο συμβίωσης έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος, και η διαφορά ηλικίας μεταξύ του αποβιώσαντα και του συζύγου - αφαιρουμένου του διαστήματος του γάμου/συμφώνου συμβίωσης - είναι μεγαλύτερη των 10 ετών, το ποσοστό για κάθε πλήρες έτος διαφοράς μειώνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο α της παρ. 4Α του αρ. 12 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει.
- Εάν υπάρχει εκτός από τον επιζώντα και διαζευγμένος (με 10ετή γάμο) το ποσοστό του διαζευγμένου ορίζεται στο 25% του ποσού που δικαιούται ο επιζών σύζυγος, ήτοι 17,5% του ποσού της σύνταξης που edικαιούτο ο θανών ασφαλισμένος ή ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος. Σε αυτή την περίπτωση, τα ποσοστά που δικαιούνται ο επιζών και ο διαζευγμένος σύζυγος ανακαθορίζονται με βάση τα οριζόμενα στο εδάφιο β της παρ. 4Α του αρ. 12 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει.
- Εάν ο θανών καταλείπει ένα τέκνο, αυτό λαμβάνει το 25% του ποσού της σύνταξης του. Εάν το τέκνο είναι αμφιτεροπλεύρως ορφανό **και δεν δικαιούται σύνταξη από τους δύο γονείς**, τότε λαμβάνει ποσοστό 50%.

Εάν ο θανών καταλείπει περισσότερα του ενός τέκνα, τότε:

I) Εάν υπάρχει επιζών σύζυγος ή/και διαζευγμένος, στα τέκνα θα επιμεριστεί ισόποσα το ποσοστό σύνταξης που απομένει μετά την αφαίρεση από το 100% της σύνταξης του θανόντος του ποσοστού 70% που δικαιούται ο επιζών ή/και ο διαζευγμένος (δηλαδή στα τέκνα επιμερίζεται το 30%).

II) Εάν δεν υπάρχουν άλλα δικαιοδόχα πρόσωπα εκτός των τέκνων, τότε έκαστο θα λάβει το 25% του ποσού της σύνταξης, αρκεί το άθροισμα των ποσοστών τους να μην υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος, οπότε και τα ποσοστά αυτά θα πρέπει να επανακαθοριστούν αναλογικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4B του αρ. 12 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει.

Εξυπακούεται ότι σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις ισχύουν οι διατάξεις του αρ. 1 του ν. 4499/2017 περί κατωτάτων ορίων, για την εφαρμογή των οποίων είχαν δοθεί οδηγίες με το Φ80000/οικ.58727/74/29.12.17 έγγραφο της υπηρεσίας μας (ΑΔΑ: Ω62Ο465Θ1Ω-ΞΙΕ).

Επισημαίνεται στο σημείο αυτό ότι προκειμένου **περί αμφιτεροπλεύρως ορφανών τέκνων με βαριές αναπηρίες ασφαλισμένων των λοιπών – πλην δημοσίου- φορέων ενταχθέντων στον ΕΦΚΑ** εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι προβλέψεις της παρ.5 του άρθρου 5 του ν. 3232/2004, σύμφωνα με τις οδηγίες του αρ.Φ11221/493/5/27.7.2018 εγγράφου μας (ΑΔΑ: Ψ22Δ465Θ1Ω-Υ3Ε).

Αναφορικά με την αλλαγή στους όρους υπό τους οποίους δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου τα προστατευόμενα τέκνα θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, καθώς και για την εξομοίωση των διαζευγμένων τέκνων με τα άγαμα, έχουν ήδη δοθεί οδηγίες με το Φ.80000/οικ.27156/854/19.6.2019 έγγραφο της υπηρεσίας μας (ΑΔΑ: ΨΟ6Δ465Θ1Ω-8ΝΜ).

Ως προς τα ειδικότερα ερωτήματα που έχουν τεθεί με τα αρ.5/764466/21.6.2019 και Σ50/16/764424/21.6.2019 έγγραφα και άπτονται του τρόπου υλοποίησης από τον ΕΦΚΑ των διατάξεων των παρ.5 και 6 του άρθρου 19 του ν. 4611/2019 επισημαίνονται τα ακόλουθα:

A) Ο ανωτέρω επανακαθορισμός του ποσοστού του επιζώντα/μέρους συμφώνου συμβίωσης, παρότι μεταβάλει το ύψος της παροχής δεν καθιστά απαραίτητη την έκδοση νέας διοικητικής πράξης, εν προκειμένω νέας τροποποιητικής συνταξιοδοτικής απόφασης για τα πρόσωπα που κατέστησαν συνταξιούχοι λόγω θανάτου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 έως και την 16.5.2019 δηλαδή την προηγούμενη της έναρξης ισχύος του ν. 4611/2019.

Και τούτο γιατί ο νέος υπολογισμός και τα ποσά που θα προκύπτουν από αυτόν θα αποτυπώνονται στο εκκαθαριστικό σημείωμα συντάξεων που θα εκδίδεται για τον δικαιούχο σύνταξης θανάτου.

B) Ως προς το θέμα της αποτύπωσης στο εκκαθαριστικό σημείωμα της ανάλυσης του υπολογισμού της σύνταξης θανάτου, με βάση τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 19 του ν. 4611/2019, για τους επιζώντες συνταξιούχων λόγω γήρατος ή αναπηρίας κατά την 12.5.2016 που απεβίωσαν μετά την 13.5.2016 τονίζουμε ότι στην ανωτέρω περίπτωση, το ποσό σύνταξης (εθνική και ανταποδοτική) των δικαιούχων μελών της οικογενείας του θανόντος συνταξιούχου υπολογίζεται με τα τροποποιημένα ποσοστά της υποπαραγράφου Α της παραγράφου 4 **επί του συμφερότερου ποσού**, όπως αυτό προκύπτει από τη σύγκριση της σύνταξης που καταβαλλόταν στον θανόντα στις 12.5.2016, της σύνταξης που υπολογίζεται με τους κανόνες του ν. 4387/2016 και των κατωτέρων ορίων (βάσει των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 4499/2017).

Διευκρινίζεται ότι:

A) Ως ποσό εθνικής σύνταξης του δικαιούχου μέλους της οικογενείας αποτυπώνεται το ποσό που προκύπτει από τον επιμερισμό της εθνικής σύνταξης του θανόντος με τα τροποποιημένα ποσοστά και

B) Ως ποσό ανταποδοτικής σύνταξης αποτυπώνεται το υπόλοιπο.

Στις περιπτώσεις που το συμφερότερο ποσό προκύπτει από τον επιμερισμό της καταβαλλόμενης την 12.5.2016 σύνταξης θανόντος τότε το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης αποτυπώνεται ως **«ανταποδοτική σύνταξη του ν. 4611/2019»**.

Συγκεκριμένα, επί του παραδείγματος που αναφέρεται στο έγγραφό σας, η αποτύπωση της σύνταξης έχει ως εξής:

Εθνική σύνταξη: $384,00€ * 70% =$	268,80€
Ανταποδοτική σύνταξη του ν.4611/2019 :	431,20€
Συνολική σύνταξη:	700,00€

Γ) Ως προς την διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για την υλοποίηση των περιορισμών του ποσού της σύνταξης μετά την πάροδο της πρώτης τριετίας για τους επιζώντες που εργάζονται ή λαμβάνουν σύνταξη από οποιαδήποτε άλλη πηγή επισημαίνονται τα εξής:

Με την παρ. 5 του άρθρου 19 του ν. 4611/2019 ορίστηκε ότι σε περίπτωση εργασίας ή αυτοαπασχόλησης ή λήψης σύνταξης από οποιαδήποτε πηγή μετά την πρώτη τριετία καταβάλλεται - αναλόγως της χρονικής διάρκειας της εργασίας ή της αυτοαπασχόλησης - το πενήντα (50%) της σύνταξης, η οποία δεν μπορεί να υπολείπεται των κατωτάτων ορίων που ορίζονται στις περ. α, β και γ της υποπαραγράφου Β της παρ.4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016.

Η ανωτέρω ρύθμιση εναρμονίζει την αντιμετώπιση του περιορισμού της σύνταξης λόγω θανάτου σε περίπτωση μειωμένης απασχόλησης με τα εφαρμοζόμενα για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος που έχουν μειωμένη απασχόληση.

Η διαδικασία που θα ακολουθηθεί από τις Υπηρεσίες του ΕΦΚΑ για την υλοποίηση των σχετικών προβλέψεων για τους επιζώντες που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου και εργάζονται μετά την πρώτη ζετία θεωρούμε ότι πρέπει να είναι ανάλογη με τα όσα εφαρμόζει ο φορέας και στις περιπτώσεις απασχόλησης συνταξιούχων λόγω γήρατος βάσει των διατάξεων του άρθρου 20 του ν. 4387/2016.

Τονίζεται πάντως ότι οι διαδικασίες για την υλοποίηση των νομοθετικών ρυθμίσεων ανάγονται στην αρμοδιότητα των οργάνων που απονέμουν τις παροχές, πολύ δε περισσότερο στις περιπτώσεις όπου οι περιορισμοί στη σύνταξη θανάτου μετά την πρώτη ζετία λόγω απασχόλησης υφίστανται και στις προϊσχύουσες του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 διατάξεις του άρθρου 62 του ν. 2676/1999, όπως ίσχυε με το άρθρο 13 του ν. 3863/2010.

Τέλος, όσον αφορά τα ερωτήματα που έχουν τεθεί με το Σ50/39/1108446/19.9.2018 έγγραφό σας σχετικά με την απασχόληση σε θέση του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα επιζώντων / μερών συμφώνου συμβίωσης συνταξιούχων λόγω θανάτου που επήλθε μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και των οποίων η σύνταξη προέρχεται από υπηρεσία σε θέση του δημοσίου τομέα, επισημαίνονται τα εξής:

Σύμφωνα με την ρητή πρόβλεψη της παρ. 7 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά από τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό καταργείται προκειμένου για θανάτους που επέρχονται από 13.5.2016 και εφεξής.

Με βάση την ανωτέρω ρητή πρόβλεψη θεωρούμε ότι σε όλες τις περιπτώσεις θανάτου από την 13.5.2016 και εφεξής δεν θα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 58 παρ. 1 και 5 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει, ούτε η διάταξη της παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998.

Επομένως και οι απασχολούμενοι σε θέση του δημοσίου συνταξιούχοι λόγω θανάτου από υπηρεσία σε θέση του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα εμπíπτουν μετά την πρώτη τριετία στους περιορισμούς που ισχύουν για τους λοιπούς συνταξιούχους και ο χρόνος για τον οποίο λαμβάνουν αποδοχές και μέρος της σύνταξης θεωρείται συντάξιμος χρόνος.

Συνεπώς, ο χρόνος για τον οποίο λαμβάνουν αποδοχές θεωρείται συντάξιμος ακόμη κι αν λαμβάνουν ταυτόχρονα τη σύνταξη λόγω θανάτου.

Παρακαλούμε για την πιστή εφαρμογή των ανωτέρω και την άμεση ανταπόκρισή σας, ούτως ώστε να χορηγηθούν το συντομότερο δυνατό οι διαφορές ποσών στους δικαιούχους.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α
4. Γραφείο κ. Γεν. Δ/τριας Κ.Α.
5. Γραφείο κ. Γεν. Δ/τριας Οικ.Υπ.
6. Δ/ση Κυρ. Ασφ. και Εισφορών
7. Δ/ση Παροχών Κυρ. Σύνταξης
8. Δ/ση Πρόσθετης και Επαγ. Ασφάλισης
9. Δ/ση Ειδικότερων θεμάτων Ασφάλισης & Παροχών